

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

اصول الفقه (تعال و تراجم)

فرق تراجم و تعارض ۱

جلسه ۴۰۳

استاد شفیعی

خلاصه بحث گذشته

وقوع تعارض منوط به اجتماع شروط سبعة است.

۱. دلیل قطعی موجود نباشد.

۲. دلیلین، مضمون به ظن فعلی نباشند.

۳. مدلولین با هم متنافی باشند.

۴. دلیلین هر کدام به تنهایی دارای شرایط حجیت باشند.

۵. مساله از باب تراجم نباشد.

۶. دلیلین نباید از باب حکومت باشند.

معنای حکومت: دلیلی است که باعث توسعه و یا تضییق موضوع و یا محمول، دلیل دیگر می شود.

پس با وجود دلیل حاکم، دیگر معنایی برای تعارض باقی نمی ماند. در مورد «ورود» نیز همین حکم

جاری است.

فرق تعارض با تراجم

در باب تعارض، تکاذب در مقام تشریح است.

در باب تراجم، تنافی در مقام امتثال است.

مثال

تعارض در خصوص عموم و خصوص من وجه، زمانی حاصل می شود که هر یک از دلیلین، دلالت

التزامیه داشته باشند، بین این دو حکم در نفی حکم دیگری در موردی که اجتماع دارند تعارض می شود.

مدرّس مجتهد بزرگوار امام صادق علیه السلام

پس از جهت دلالت التزامیه با یکدیگر تکاذب دارند دلالت التزامیه در موردی است که عام، عام استغراقی باشد.

سوال

از چه طریقی می توان فهمید که این دلیل، مدلول التزامی دارد یا نه؟

حکمی که به نحو عام استغراقی باشد، دلالت التزامی دارد؛ مانند: اکرم العلماء.

اما حکمی که به نحو عام بدلی باشد، دلالت التزامی ندارد، مانند: اکرم عالما.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv